

**Μήνυμα ἐπὶ τῇ ἐορτῇ τῶν Χριστουγέννων
τοῦ Πατριάρχου Μόσχας καὶ Πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν κ.κ. Κυρίλλου
πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς, ποιμένας, διακόνους,
μονάζοντας καὶ πάντα τὰ πιστὰ τέκνα
τῆς Ῥωσσικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας**

Πεφλημένοι ἐν Κυρίῳ ἀρχιερεῖς, πανέντιμοι πρεσβύτεροι καὶ διάκονοι, θεοφιλεῖς μοναχοὶ καὶ μονάζουσαι, ἀδελφοὶ καὶ ἀδελφαί μου ἀγαπητοί,

Ἐπὶ τῇ μεγάλῃ ἐορτῇ τῆς τοῦ Χριστοῦ Γεννήσεως προσφέρω πᾶσιν ὑμῖν τὰς ἐγκαρδίους μου εὐχὰς καὶ προσρήσεις.

Κατ' αὐτὴν τὴν λαμπρὰν νύκτα πᾶσα ἡ κτίσις ἀγαλλιᾷ, ἄλλως τε ἐγγίζει ἡκει νῦν ὁ Κύριος, προσδοκία Ἐθνῶν, καὶ σωτηρία κόσμου (Κανὼν α', Ὡιδὴ δ', Προεόρτιος τῶν Χριστουγέννων, Ἦχος πλ. β'). Τὴν ἔλευσιν τοῦ Σωτῆρος ἐπὶ πολλὰ ἔτη προσεδόκουν οἱ ἄνθρωποι, οἱ ἀπολέσαντες μετὰ τὴν ἐκδίωξιν ἐκ τοῦ Παραδείσου τὴν ἐπικοινωνίαν μετὰ τοῦ Δημιουργοῦ αὐτῶν, οἱ λησμονήσαντες πόσον χαροποιὸν εἶναι νὰ αἰσθάνηταί τις καθ' ἐκάστην τὴν παρουσίαν τοῦ Θεοῦ καὶ ἀκούη λίαν ἐγγὺς τὴν φωνὴν Αὐτοῦ, ἔχη τὴν δυνατότητα ὅπως ἀπευθύνηται πρὸς Αὐτὸν καὶ αὐτίκα λαμβάνη τὴν ἀπόκρισιν, εἰδῶς τὸν ἑαυτὸν σου ἐν πλήρει ἀσφαλείᾳ, διότι ὁ Κύριος εἶναι ἐγγὺς σου.

Αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ αἶσθημα ἀσφαλείας, προστασίας καὶ ἡσυχίας λείπει πολὺ ἀπὸ ἡμᾶς σήμερον, ὅτε ἡ φονικὴ λοίμωξις εἰσάγει ἀκόμη μεταβολὰς εἰς τὴν ζωὴν μας, ἐνῶ εἶναι δύσκολον νὰ προγραμματίζωμεν καὶ σχεδιάζωμεν, ὅτε ἡ ἀνασφάλεια διὰ τὴν αὔριον ἡμέραν κρατεῖ συνεχῶς εἰς ἔντασιν καὶ προκαλεῖ ἀνησυχίαν. Καίτοι ἐν αὐταῖς ταῖς οὐχὶ εὐκόλοις περιστάσεσι, μετὰ ἰδιαιτέρας ὀξύτητος ἠσθόμεθα τὸ εὐθραυστον τῆς ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως, συνειδητοποιήσαμεν ὅτι ὀφείλομεν νὰ ἐκτιμῶμεν ὡς μεγίστην δωρεὰν τοῦ Θεοῦ τὴν ἐκάστην νέαν ἡμέραν, ἀντελαβόμεθα πόσον μέγα βᾶρος καθίσταται ἡ ἐξηναγκασμένη ἀπομόνωσις καὶ πόσον σπουδαῖον εἶναι νὰ ἔχωμεν τὴν δυνατότητα τακτικῆς διὰ ζώσης κοινωνίας μετὰ τῶν συγγενῶν καὶ οἰκείων.

Ατενίζοντες τὸ κείμενον ἐν τῇ Φάτνῃ Βρέφος Χριστόν, τὴν Πανάχραντον Μητέρα Αὐτοῦ καὶ Ἰωσήφ τὸν Μνήστορα, ἀντιλαμβανόμεθα ὅτι μόνον ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τοὺς ἀνθρώπους εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐνδυναμώνη ἡμᾶς εἰς τὰς διαφόρους δοκιμασίας, ἔξω βάλλῃ τὸν φόβον ἀπὸ τῶν καρδιῶν ἡμῶν καὶ παράσχῃ δυνάμεις πρὸς ἀγαθοεργίαν.

Ἄλλως τε ἡ Ὑπεραγία Θεοτόκος εἰς μίαν ἐκ τῶν σπουδαιωτέρων στιγμῶν τῆς ζωῆς Αὐτῆς καὶ Αὐτὴ εὗρίσκετο εἰς στενοχώρους περιστάσεις, ἐν ξένη πόλει, ἐν ἐρήμῳ τόπῳ, ἐν σπηλαίῳ τῶν κτηνῶν. Ἐν τούτοις, ὡς *τερπνὸν παλάτιον τὸ ταπεινὸν Σπήλαιον*, Αὐτῇ *ἐδείκνυτο* (Ἀπολυτίκιον, Ἦχος δ', ἐν τῷ ἔσπερινῷ τῆς 24^{ης} Δεκεμβρίου), διότι ἡ ἀγάπη διὰ τὸν Υἱὸν καὶ Θεὸν ἐπλημμύρισε τὴν καρδίαν Αὐτῆς· ἡ ἀγάπη αὐτὴ μετεμόρφωνε τὰ πάντα πέριξ Αὐτῆς καὶ ἡ Παρθένος δὲν παρετήρει οὔτε δυσχερείας, ἀλλὰ οὔτε καὶ τὴν *ἐσχάτην πενίαν* τοῦ σπηλαίου. Ἡ εὐγνωμοσύνη πρὸς τὸν Δημιουργὸν καὶ ἡ στοργὴ πρὸς τὸ νεογέννητον Βρέφος ἐπέτρεπεν εἰς Αὐτὴν ὡς οὐδὲν νὰ ἠγῆται τὰς δυσκολίας καὶ βλέπη τὴν ἀγαθὴν Πρόνοιαν τοῦ Θεοῦ εἰς πάσας τὰς περιστάσεις, ἃς κατέπεμπεν Αὐτῇ ὁ Κύριος. Πόσον διαφέρει τοῦτο ἀπὸ τὴν ἡμετέραν ἀντίληψιν τῶν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ δοκιμασιῶν, ὅταν λ.χ. εἰς καιρὸν τῆς ἀπομονώσεως ἀκόμη καὶ τὴν οἰκίαν

αὐτῶν πολλοὶ ἀντεμετώπιζον ὡς φυλακὴν, πίπτοντες εἰς ἀκηδῖαν καὶ βλέποντες τὰ πάντα ἐν χρώματι μέλανι.

Νοερῶς παριστάμενοι σήμερον τῇ Φάτνῃ τοῦ Σωτῆρος, παρὰ τῇ ὁποῖα πλησίον τοῦ Δημιουργοῦ εὐρίσκεται πᾶσα κτίσις – καὶ ἄνθρωποι, καὶ ζῶα, καὶ ἄγγελοι, μύσται τῆς ἀπλῆς καὶ τρισηλίου αἴγλης (Κανὼν τῶν Ἀσωμάτων, Ὡιδὴ ἡ', Ἦχος πλ. α', Ὁρθρος Δευτέρας), ἃς αἰσθανθῶμεν τοὺς ἑαυτοὺς μας περιβεβλημένους τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ καὶ ἠνωμένους πέριξ τοῦ Χριστοῦ. Ἄς ρίψωμεν ἀπὸ τῆς ψυχῆς ἡμῶν τὰ δεσμὰ τοῦ φόβου καὶ τῆς ἐλλείψεως ἐμπιστοσύνης, ἀνησυχίας καὶ ἀπελπισίας, ἃς ἀκούσωμεν τὴν φωνὴν τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, Ὅστις ἔρχεται ἐπὶ τῆς ἁμαρτωλοῦ γῆς καὶ καλεῖ εἰς Ἐαυτὸν πάντα τοὺς κοπιῶντας καὶ πεφορτισμένους, ὑπισχνούμενος αὐτοῖς τὴν ἀνάπαυσιν (Ματθ. 11, 28). Ἔρχεται καὶ διδάσκει ἡμᾶς ἵνα ζήσωμεν οὕτως, ὥστε ἡ ἀπολεσθεῖσα μακαριότης τοῦ Παραδείσου γίνῃ αὐθις πραγματικότης ἢ ἔτι πλεονα, ὥστε ὁ ἄνθρωπος δυνηθῇ ἵνα ἐνοῦται ἀκαταλήπτως καὶ μυστηριακῶς μετὰ τοῦ Κυρίου.

Ὁ γεννηθεὶς ἐπὶ τῆς γῆς Βασιλεὺς τῶν Οὐρανῶν (στιχηρὰ τῆς ἐορτῆς) ἔπραξεν ἤδη τὸ πᾶν διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν. Μᾶς μένει μόνον ἵνα δεχθῶμεν τὴν ἀγάπην Αὐτοῦ καὶ ἀνταποκριθῶμεν εἰς αὐτὴν διὰ τῶν πράξεων ἡμῶν, δηλονότι διὰ τῆς ζωῆς κατὰ τὰς ἐντολὰς καὶ τῶν ἔργων τοῦ ἐλέους, διὰ τῆς ἰσχυρᾶς πίστεως καὶ τῆς ἐπιθυμίας ἵνα ὦμεν μετὰ τοῦ Θεοῦ, διὰ τῆς προθυμίας οὐχὶ μόνον νὰ δεχώμεθα ἐκ τῶν Πατρικῶν χειρῶν Αὐτοῦ πλουσίους οἰκτιρμούς, ἀλλὰ καὶ μετὰ στερεῶς ἐλπίδος καὶ ἐμπιστοσύνης εἰς Αὐτὸν νὰ ὑπερκεράσωμεν αὐτὰς ἢ ἄλλας δυσκολίας.

Ἀγαπητοί μου, ἔτι καὶ ἔτι συγχαίρω ὑμῖν ἐπὶ τῇ Γεννήσει τοῦ Χριστοῦ. «Οὐδεὶς εἶναι ἀφωρισμένος τῆς κοινωνίας αὐτῆς τῆς ἀγαλλιᾶσεως, ἐπιβεβαιοῖ ὁ ἅγιος Λέων ὁ Μέγας, ἄλλως τε ἡ ἀφορμὴ τῆς χαρᾶς εἶναι κοινὴ διὰ πάντα. Εἶθε νὰ χορεύσῃ ὁ ἅγιος, διότι ἐγγίζει τῇ δόξῃ. Εἶθε νὰ χαίρῃ ὁ ἁμαρτωλός, διότι συγχώρησις δίδεται εἰς αὐτόν» (Λόγος Α' εἰς τὴν Γέννησιν τοῦ Χριστοῦ). Ὁ Κύριος ἃς πέμψῃ πᾶσιν ὑμῖν ψυχικὴν καὶ σωματικὴν ὑγίαν, ἀνεξάντλητον χαρὰν καὶ εὐθυμίαν, ἐνδυναμώνῃ εἰς τὰ τελούμενα ὑφ' ὑμῶν ἔργα καὶ τὴν περαιτέρω πορείαν εἰς τὸν στίβον τῆς σωτηρίας. Ἀμήν.

ὁ Μόσχας καὶ Πασῶν τῶν Ῥωσιῶν

Κύριλλος

Ἐν Μόσχᾳ,

Χριστούγεννα 2021-2022